

III.Összefoglalás

XVIII. századi Magyarország

1. Mo. a Habsburg Birodalomban tk. 49.o-50.o.

- (PPT óravázlat Hazánk a Habsburg Birodalomban a Szatmári béke után címmel)
- Milyen részekből állt a Habsburg Birodalom?
- Magyarország részei?
- Államszervezet felépítése?
- Pragmatica Sanctio fogalma, dátum?
- Tk. Ábra. 49.o.49.3.
- Országgyűlés
- Kancellária
- Kamara
- Helytartótanács feladata
- Tk. Összefoglalás 67.o. 3.feladat

Feladat

•Melyik központi kormányzókra igazak az alábbi megállapítások? Melyik településen működött? Írd a megfelelő cellába!

SORSZÁM	MEGHATÁROZÁS	A KORMÁNYSZÉK NEVE	HOL MŰKÖDÖTT?
1.	Az ország igazgatását, kormányzását ez a kormány szerv végezte. Feladata volt többek között a megyék irányítása, az adók beszedése, s ellenőrizte a törvények és az uralkodói rendeletek végrehajtását is.		
1.	Ez a kormány szerv a pénzügyekkel foglalkozott. Ez azonban alá volt rendelve a birodalom legfőbb pénzügyi szervének, ezért nem tudta érvényesíteni az ország érdekeit.		
1.	Az uralkodó e kormány szervén keresztül irányította az országot. Ez a hivatal terjesztette az uralkodó elé a legfontosabb ügyeket, illetve továbbította Magyarországra a királyi rendeleteket.		

Az elnéptelenedett területek benépesítése

török hódoltság → a lakosság nagy része elpusztult vagy elmenekült
sürgető feladat: népességpótlás

benépesítés forrásai:

belső vándorlás (pl. magyar és szlovák jobbágyságok a Felvidékről az Alföldre)

a bécsi kormányzat szervezett

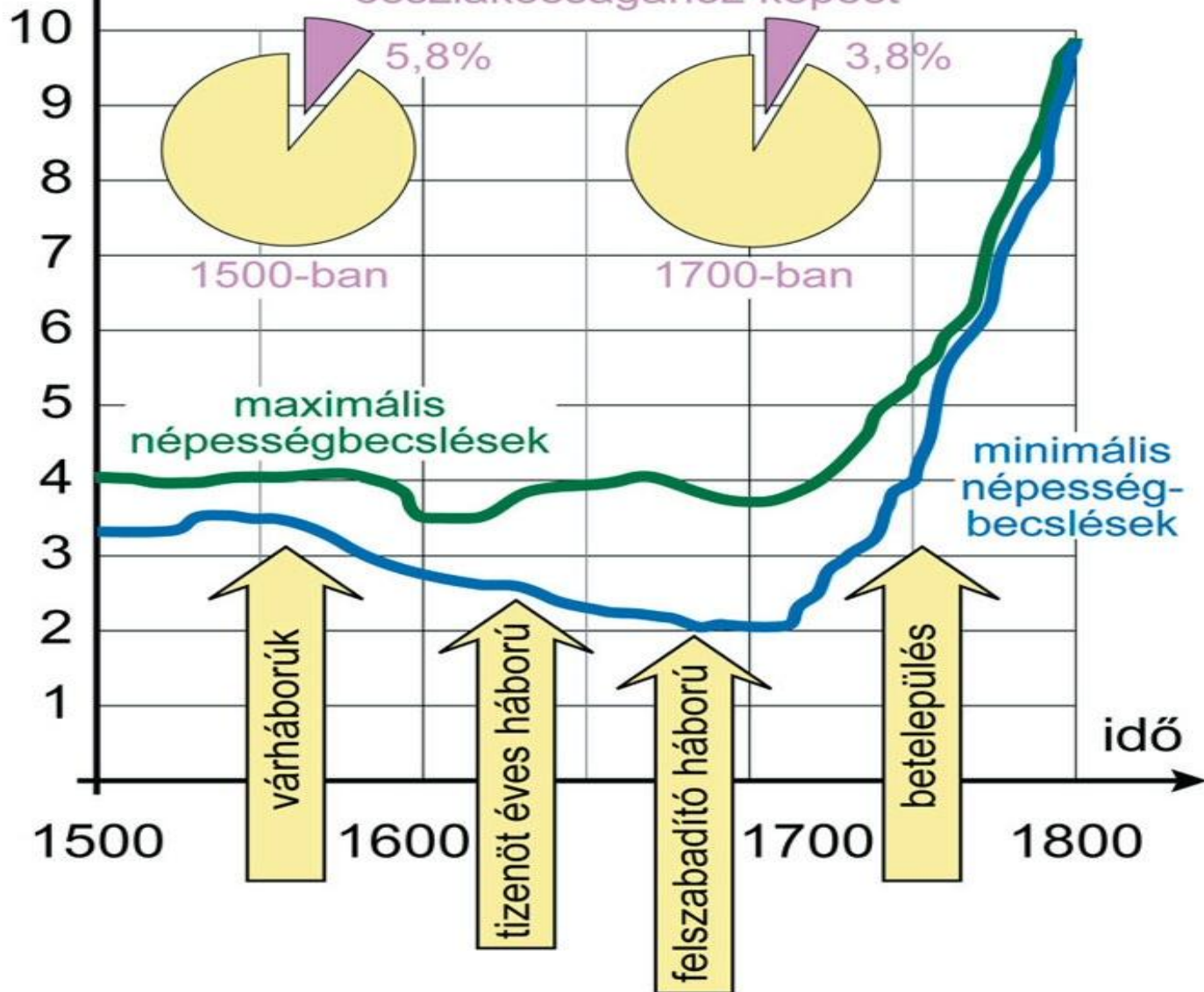
betelepítései (pl. katolikus németek → svábok)

bevándorlás (pl. románok Erdélybe és az Alföld keleti részére, és a szerbek)

[millió fő]

Magyarország népességének aránya Európa
összlakosságához képest

Magyarország népessége

**Népesség, nemzetiségek
változása a betelepítések
következtében:**

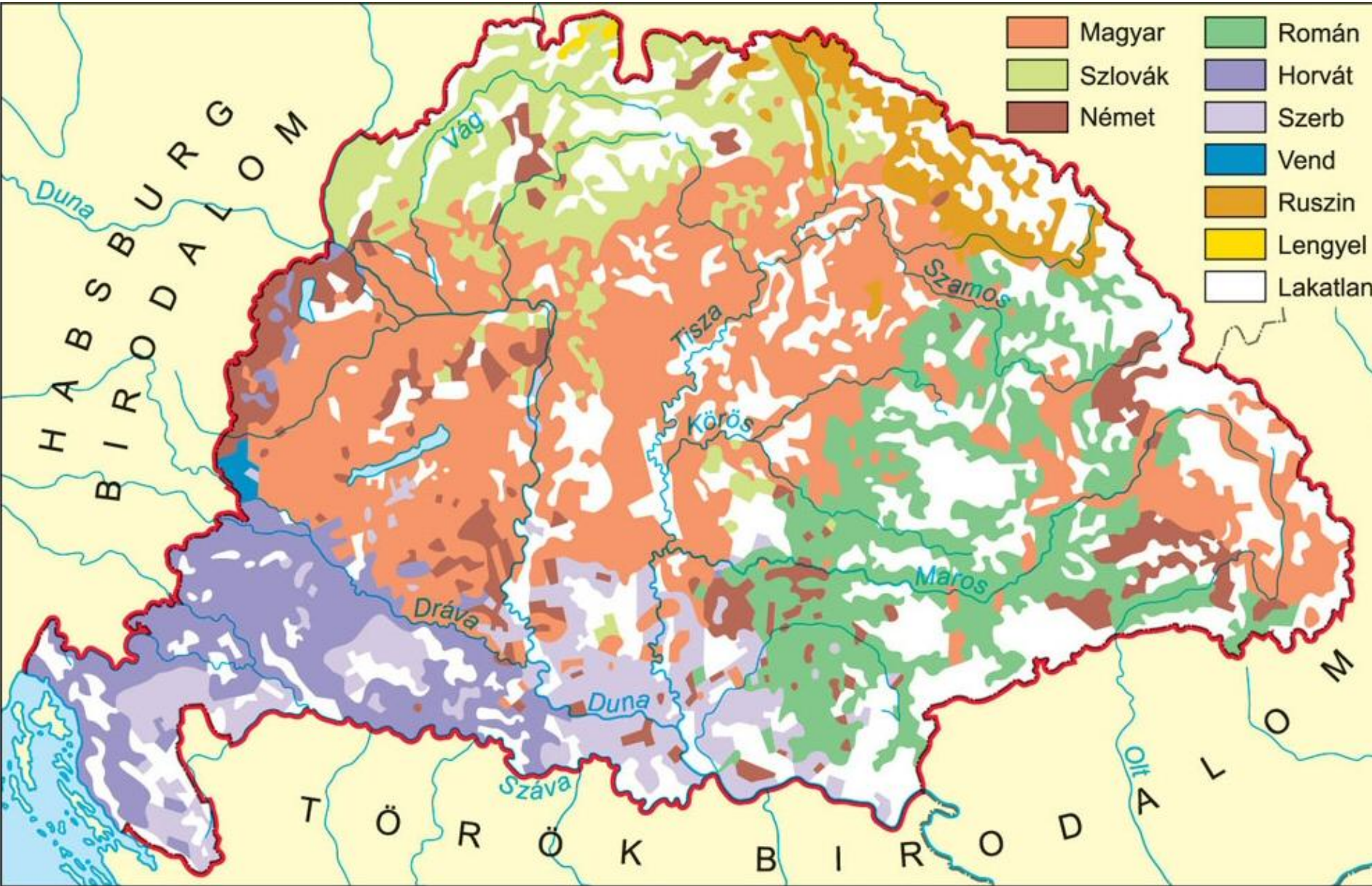
a lakosság száma

megduplázódott a század
folyamán (1786: 9,6 millió)

nő a nemzetiségek aránya →

etnikailag, kulturálisan
sokszínű ország

a magyarság aránya < 50%

Jobbágyság: a társadalom kb.
90%-a (a szabad parasztokkal
együtt)

vagyoni helyzetét tekintve
rendkívül tagolt: telkes jobbágyok(
legtehetősebbek) → ... →
zsellérek (legszegényebbek)

földesúri uralom
terheik:

királynak/államnak: hadiadó,
beszállásolás (porció), fuvarozás
(forspont)

egyháznak: tized

földesúrnak: kilenced, robot,
földbér, ajándék

többször fegyvert fogtak tk.53.o.

ábra

2. Magyarország gazdasága:

Ipar

Kereskedelem

Mezőgazdaság

Bányászat

tk. 54-56.o.

Mária Terézia Rendeletei:

1.Vámrendelet 1754

2.Urbárium 1767

3.Ratio Educationis 1777

II.József rendeletei:

1.Türelmi

2.Jobbágy

3.Közigazgatási

4.Nyelv

Ratio Educationis

Oktatási rendelete 1777:

célja: minél több gyerek járjon
6-12 év között iskolába (még
nem általános
tankötelezettség!)

hatása:

Egységes iskolaszervezet jött
létre

Egységes tanmenetek
létrehozása

Állam szerepet vállalt az
oktatásban

Úrbéri rendelet(jobbágyrendelet)1767

Mária Terézia kiadja az úrbéri
rendeletet (urbáriumrendelet).
Szabályozta a jobbágyok terheit,
jogait és a jobbágytelek nagyságát.
A rendelettel könnyíteni akarta a
jobbágyok helyzetét, de volt, ahol
csak nehezítette a megélhetést

Urbárium:

- kilenced
- heti egy nap ígás vagy két nap kézi robot
- pénztartozás 1 Ft

Miért hívták II.
Józsefet „kalapos
királynak?”
Rendelkezései?
Türelmi rendelet
Nyelvrendelet

II. József rendeletei

türelmi rendelet (1781):

szabadabbá tette a protestánsok és a görögkeleti vallásúak számára hitük gyakorlását
megreformálta a papképzést
feloszlatta a gyógyítást vagy tanítást nem végző szerzetesrendeket

jobbágyrendelet (1785):

könnyített a jobbágyok, parasztok helyzetén
(pl. szabad költözés joga)
panaszok kivizsgálása, földesúri túlkapások büntetése (tisztviselők)

nyelvrendelet (1784):

német a hivatalos nyelv
cél: egységesítés

közigazgatási rendeletek:

cél: a nemesi vármegyék (ellenállási góccok) gyengítése
Magyarországot 10, Erdélyt 3 kerületre osztotta (királyi biztosok)

A magyar jakobinusok

radikális értelmiségi mozgalom (1790-es évek eleje), *egységes udvarellenes front*
a mozgalom vezetője Martinovics Ignác
két titkos társaság

Reformátorok Társasága: tagjai nemesek;
mérsékelt reformok; vezetője: *gróf Sigray
Jakab*

cél: független Magyarország,
jobbágyfelszabadítás

Szabadság és Egyenlőség Társasága:
tagjai értelmiségiek és polgárok;
radikálisabb elképzelések; *Hajnóczy József,
Szentmarjay Ferenc, Laczkovics János*
(vezetők)

cél: polgári köztársaság, ha kell
forradalommal is

Fogalmak:Mf. 25.o. 5.f.

Térkép: Mf. 24.o. 3.f.

Évszám: Mária Terézia: 1740-1780

Oszták örökösödési háború

kezdet: 1740

Úrbéri rendelet: 1767

Ratio Educationis: 1777

Pragmatica Sanctio: 1722-1723

II.József: 1780-1790

Magyar Jakobinusok kivégzése a

Vérmezőn:1795

Magyar nemesek veresége

Győrnél:1809

Mf. Összefoglalás feladatai 24-26.o.